

Lynne Neagle AS/MS
Y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant
Deputy Minister for Mental Health and Wellbeing

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf: MA/LN/1874/23

Jayne Bryant, AS
Cadeirydd, Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

17 Gorffennaf 2023

Annwyl Jayne

Rwy'n ysgrifennu atoch i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i chi am gynnydd yn erbyn yr argymhellion yn yr adroddiad 'Iechyd Meddwl Amenedigol', sydd yn Atodiad A.

Fel y bydd y Pwyllgor yn gwybod, mae cefnogi gwasanaethau iechyd meddwl amenedigol yn flaenoriaeth i mi. Yn ystod fy nghyfnod yn y swydd hon rydym wedi parhau i ddarparu cyllid parhaus i fyrdau iechyd i'w cynorthwyo i gydymffurfio â Safonau Cymunedol Coleg Brenhinol y Seiciatryddion ar gyfer Gwasanaethau Iechyd Meddwl Amenedigol.

Mae'r canlynol yn rhoi cipolwg ar gydymffurfiaeth â'r safonau ym mis Mawrth 2023:

Bwrdd Iechyd	% Cydymffurfiaeth Math 1	% Cydymffurfiaeth Math 2	% Cydymffurfiaeth Math 3
Aneurin Bevan	91	83	77
Betsi Cadwaladr	91	75	62
Caerdydd a'r Fro	90	80	85
Cwm Taf Morgannwg	95	88	85
Hywel Dda	97	98	92
Powys	89	75	62
Bae Abertawe	87	55	77

Y targed presennol ar gyfer cydymffurfio yn erbyn y safonau hyn yw 100% ar gyfer math 1, 80% ar gyfer math 2 a 60% ar gyfer math 3. Mae Byrddau Iechyd wedi gwneud cynnydd da tuag at y safonau hyn ond maent yn cydnabod bod angen mwy o waith i sicrhau bod y gofal sy'n cael ei ddarparu i gleifion o'r safon uchaf.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Lynne.Neagle@llyw.cymru
Correspondence.Lynne.Neagle@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

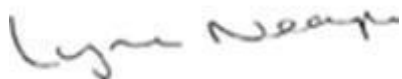
Mae'r Arweinydd Clinigol Cenedlaethol yn parhau i weithio gyda gwasanaethau i nodi lle mae bylchau o ran bodloni'r safonau a'u cefnogi i roi cynlluniau ar waith i fynd i'r afael â'r rhain. Mae hyn yn cael ei wneud ar y cyd â swyddogion sydd bellach yn gweithio ar ddatblygu'r olynydd i'r strategaeth *Law yn Llaw at Iechyd Meddwl*, lle bydd cefnogi iechyd meddwl amenedigol yn parhau i fod yn flaenoriaeth. Bydd hyn yn cynnwys ffocws parhaus ar ymyrraeth gynnar a chefnogi iechyd meddwl babanod.

Ers cyhoeddi Ymchwiliad y Pwyllgor bu newidiadau sylweddol yn nhirwedd gwasanaethau, gyda phob bwrdd iechyd yn datblygu eu gwasanaethau cymunedol ymhellach. Yn ogystal, roedd agor yr Uned Mamau a Babanod yng Nghastell-nedd Port Talbot yn 2021 hefyd yn gam sylweddol ymlaen o ran darparu gwell cymorth iechyd meddwl amenedigol i famau yng Nghymru. Fodd bynnag, rydym yn cydnabod bod hyn yn rhy bell i fod yn wasanaeth priodol i'r rhai sy'n byw yn y Gogledd ac rydym yn parhau i weithio gyda GIG Lloegr i ddatblygu uned ar y cyd yng Nghaer i'w gwneud hi'n haws eto cael gwasanaethau yn y Gogledd. Mae rhagor o fanylion am sut mae hyn yn mynd rhagddo wedi'i gynnwys yn yr atodiad.

Bydd y gwaith hwn, ynghyd â datblygu'r strategaeth olynol a'r gwaith a arweinir gan yr Arweinydd Clinigol Cenedlaethol, yn parhau i gyflawni'r themâu allweddol yn argymhellion y Pwyllgor. Hoffwn eich sicrhau y bydd yr argymhellion yn parhau i ddylanwadu ar y gwaith ar wasanaethau iechyd meddwl amenedigol, gyda'r argymhellion yn parhau ar agor yn dilyn sawl thema allweddol. Mae'r rhain yn cynnwys argaeledd data, gweithlu, cydymffurfio â safonau Coleg Brenhinol y Seiciatryddion, cynyddu mynediad at therapïau seicolegol a datblygu'r ddarpariaeth uned mamau a babanod ymhellach ar gyfer y rhai sy'n byw yn y Gogledd. Felly, byddwn yn croesawu trafodaeth gyda chi am fformat diweddariadau yn y dyfodol.

Hoffwn ddiolch i'r Pwyllgor am ei ffocws parhaus ar iechyd meddwl amenedigol.

Yn gywir

Lynne Neagle AS/MS

Y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant
Deputy Minister for Mental Health and Wellbeing

Iechyd Meddwl Amenedigol - Diweddariad Pwyllgor Plant a Phobl Ifanc

	Argymhelliad	Diweddariad Llywodraeth Cymru Gorffennaf 2023
2 a 4	<p>Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn sicrhau mai un o dasgau cyntaf y rhwydwaith clinigol a reolir newydd yw cytuno ar fesuriadau perfformiad seiliedig ar ganlyniadau ar gyfer gwasanaethau iechyd meddwl amenedigol a'u cyhoeddi. Unwaith y bydd y rhain wedi'u datblygu, dylai Llywodraeth Cymru gasglu a chyhoeddi data cenedlaethol a lleol ar y mesurau, gyda darpariaeth gwasanaethau, gweithgarwch a gwelliannau yn cael eu monitro gan gorff cyhoeddus cysylltiedig penodol (e.e. Iechyd Cyhoeddus Cymru) fel y gellir nodi a gweithredu mwy o liferi ar gyfer gwella.</p>	<p>Mae'r gwaith ar set ddata graidd iechyd meddwl yn parhau i gael ei wneud drwy'r Bwrdd Data a Mesurau Canlyniadau Iechyd Meddwl. Sefydlwyd is-grŵp technegol i gefnogi'r gwaith hwn. Mae'r grŵp hwn yn cynnwys arweinwyr digidol/perfformiad byrddau iechyd ac mae'n canolbwyntio ar ymarferoldeb casglu a rhannu data. Mae'r ffrwd waith yn adrodd i'r Bwrdd Goruchwylio Gweinidogol Law yn Llaw at Iechyd Meddwl.</p> <p>Cydnabyddir bod sefydlu set ddata lawn yn gymhleth ac rydym yn blaenoriaethu eitemau data penodol ar bob cam i sicrhau bod unrhyw ddata a gesglir yn gadarn ac yn addas i'r diben, gyda'r ffocws cychwynnol ar ddata atgyfeiriadau a derbyniadau. Byddwn hefyd yn blaenoriaethu data demograffig, fel oedran, rhywedd ac ethnigrwydd, a fydd yn cefnogi ein gallu i gynllunio gwasanaethau yn seiliedig ar anghenion a gofynion ein poblogaeth.</p> <p>Rydym yn deall yr angen i sicrhau bod data ar gael i'r cyhoedd cyn gynted ag y bo'n ymarferol ac rydym yn gweithio tuag at gael dangosfwrdd cenedlaethol cychwynnol ar weithgarwch iechyd meddwl erbyn mis Medi, yna byddwn yn ehangu'r data sydd ar gael yn raddol wrth i'r set ddata graidd esblygu. Erbyn mis Rhagfyr, byddwn hefyd yn casglu set gytûn o fesurau profiad cleifion yn genedlaethol.</p> <p>Mae hyfforddiant i helpu byrddau iechyd i gofnodi a defnyddio data canlyniadau profiad cleifion unigol yn well yn parhau. Mae cynrychiolwyr o dros 80% o'r timau iechyd meddwl ac anabledd dysgu yng Nghymru bellach wedi cael hyfforddiant ar sut i roi mesurau o ganlyniadau a phrofiad a adroddwyd gan gleifion ar waith yn eu hymarfer o ddydd i ddydd.</p> <p>Mae'r adborth ar yr hyfforddiant wedi bod yn gadarnhaol iawn, ond mae effaith y pandemig ar y gallu i drosi hyfforddiant yn arfer cyson wedi amrywio. O ganlyniad, rydym yn darparu cymorth ychwanegol i fyrddau iechyd dros y flwyddyn hon i wreiddio arferion ymhellach. Mae</p>

	Argymhelliad	Diweddariad Llywodraeth Cymru Gorffennaf 2023
		<p>galluogi defnyddwyr gwasanaethau i ddisgrifio'r hyn sy'n bwysig iddynt, cael nodau a dyheadau, yn allweddol i ddarparu gofal effeithiol, diogel a thosturiol.</p> <p>Ein disgwyliad yw blaenoriaethu safoni mesurau canlyniadau a adroddir gan gleifion (PROMS) a mesurau profiad a adroddir gan gleifion (PREMs) ar draws byrddau iechyd, cyn datblygu mesurau canlyniadau ehangach.</p> <p>Mae'r gwaith hwn yn cael ei lywio gan waith gan Brifysgol De Cymru ar gomisiwn a oedd â'r nod o ddeall beth sy'n bwysig i bobl mewn perthynas â chanlyniadau gwasanaethau iechyd meddwl.</p> <p>Byddwn yn defnyddio'r gwaith hwn i gefnogi datblygiad canlyniadau ategol yn y strategaeth iechyd meddwl nesaf.</p>
5	<p>Bod y rhwydwaith clinigol a reolir newydd (gweler argymhelliad 1) yn rhoi blaenoriaeth i gynhyrchu canllawiau i weithwyr proffesiynol a gwybodaeth i gleifion, yn seiliedig ar dystiolaeth, ynghylch sut gall cyfnod mewn uned mamau a babanod fod o fudd i famau, babanod a'u teuluoedd fel y gellir gwneud penderfyniadau mwy gwybodus am opsiynau triniaeth.</p>	<p>Mae'r Rhwydwaith Iechyd Meddwl Amenedigol yn cyfarfod fel mater o drefn i weithio tuag at gynllun gwaith cytûn. Mae rhagor o wybodaeth am y Rhwydwaith ar gael yma.</p> <p>Mae gwaith diweddar y Rhwydwaith wedi cynnwys cytuno ar y cynnwys ar gyfer y taflenni gwybodaeth a nodwyd yn y diweddariad blaenorol. Mae deuddeg taflen wedi'u cwblhau a'u cyfieithu ac maent ar gael i'w gweld a'u cyrchu o'r ddolen ganlynol Taflenni cymorth a chyngor - Gweithrediaeth GIG Cymru.</p> <p>Bydd yr Arweinydd Clinigol yn parhau i adolygu'r wybodaeth sydd ar gael i sicrhau ei bod yn cael ei diweddarau'n rheolaidd fel rhan o'r rhaglen waith 'busnes fel arfer'. Felly, rydym yn bwriadu cau'r argymhelliad hwn.</p>

	Argymhelliad	Diweddariad Llywodraeth Cymru Gorffennaf 2023
7	<p>Bod Llywodraeth Cymru, yng ngoleuni'r ffaith na fydd uned mamau a babanod sydd wedi'i lleoli yn ne Cymru o reidrwydd yn addas i famau a theuluoedd yng nghanolbarth a gogledd Cymru, yn ymgysylltu fel mater o frys â GIG Lloegr i drafod opsiynau ar gyfer creu canolfan yn y gogledd-ddwyrain a allai wasanaethu poblogaethau o boptu'r ffin. Dylai Llywodraeth Cymru roi mwy o sicrwydd mewn perthynas â gallu GIG Cymru i gomisiynu gwelyau mewn unedau mamau a babanod mewn canolfannau yn Lloegr lle pennir bod angen clinigol amdanynt.</p>	<p>Mae cydweithio â GIG Lloegr wedi arwain at achos busnes cymeradwy a chymorth ariannol i ddatblygu uned mamau a babanod bwrpasol ym Mhartneriaeth Swydd Gaer a Chilgwri i gynnwys 2 wely pwrpasol ar gyfer cleifion o Gymru. Derbyniwyd y gymeradwyaeth ariannol derfynol ac mae grŵp gweithredu yn cael ei sefydlu gan barhau â'r bartneriaeth rhwng GIG Lloegr a GIG Cymru. Er bod hyn yn cael ei arwain gan GIG Lloegr drwy Bartneriaeth Swydd Gaer a Chilgwri, mae GIG Cymru wedi cael mewnbwn sylweddol wrth ddatblygu'r gwasanaeth a'r achos busnes hyd yma gan gynnwys arbenigedd cydweithwyr GIG Cymru i lywio datblygiad y gwasanaeth.</p> <p>Mae'r grŵp prosiect yn cydweithio â Gwasanaeth Iechyd Meddwl Amenedigol BIPBC ac Arbenigwyr trwy Brofiad o Ogledd Cymru i sicrhau bod Cymru a'r Gymraeg yn rhan annatod o wead yr uned mamau a babanod yn y ffyrdd canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cynnwys Arbenigwyr trwy Brofiad a'u teuluoedd • Delweddau Cymraeg i'w defnyddio wrth addurno'r uned. • Cynigir y bydd enw'r uned yn cael ei benderfynu gan yr holl Arbenigwyr trwy Brofiad a'u teuluoedd a bydd yn cael ei arddangos ar yr adeilad ac ym mhob dogfennaeth yn Gymraeg a Saesneg. • Bydd yr arwyddion a ddefnyddir yn yr uned yn Gymraeg a Saesneg. • Bydd gweithgareddau Therapi Galwedigaethol yn cael eu datblygu a fydd yn cynnwys Cymraeg a Saesneg a diwylliannau Cymru a Lloegr. • Bydd gweithgareddau dan arweiniad Nyrs Feithrin yn cael eu datblygu gan ddefnyddio'r Gymraeg a'r Saesneg. Bydd Nyrsys Meithrin o Wasanaeth Iechyd Meddwl Amenedigol BIPBC yn gweithio gyda chydweithwyr yn yr Uned ac Arbenigwyr trwy Brofiad o Gymru er mwyn sicrhau hyn. • Bydd yr holl ddisgrifiadau swydd ar gael yn Gymraeg a Saesneg • Bydd y gallu i siarad Cymraeg yn nodwedd bersonol ddymunol ym mhob disgrifiad swydd. • Bydd parodrwydd i ddysgu Cymraeg yn cael ei ystyried yn ystod y broses recriwtio. • Cynigir y bydd cyrsiau Cymraeg ar gael i'r holl staff. • Bydd llinell iaith sy'n cynnwys gwasanaeth Cymraeg ar gael 24 awr y dydd, 7 diwrnod yr wythnos.

	Argymhelliad	Diweddariad Llywodraeth Cymru Gorffennaf 2023
		<p>Bydd y bartneriaeth hon yn parhau wrth i'r gwasanaeth gael ei ddatblygu gyda disgwyl i'r uned agor yn ystod chwarter olaf 2024.</p> <p>Bydd yr Arweinydd Clinigol Cenedlaethol a'r tîm yn parhau i gefnogi a hwyluso cyfarfodydd i ddod â defnyddwyr gwasanaethau a chydweithwyr yng Ngogledd Cymru at ei gilydd er mwyn ymgynghori â nhw chael adborth ganddynt ar gais tîm datblygu'r uned mamau a babanod.</p>
8	<p>Bod Llywodraeth Cymru'n darparu cynllun gweithredu clir i sicrhau bod canolfannau sy'n darparu gwelyau mewn unedau mamau a babanod, pa le bynnag y bônt (yng Nghymru neu yn Lloegr) wedi'u hintegreiddio'n agos â thimau iechyd meddwl amenedigol cymunedol arbenigol a'u bod yn cael eu rheoli, eu cydgysylltu a'u hariannu ar sail genedlaethol, Cymru gyfan i sicrhau eu bod yn cael eu defnyddio'n effeithlon a bod mynediad teg iddynt, yn enwedig gan fod eu hangen ar frys mewn sefyllfaoedd argyfwng yn aml.</p>	<p>Mae Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru wedi cynnal adolygiad o uned mamau a babanod De Cymru ac mae bellach ar gael ar wefan y Pwyllgor. Mae'n argymhell bod y gwasanaeth yn aros yn Nhonna wrth i ni ystyried capasiti a gofynion tymor hwy a wneir ar y cyd â datblygu'r olynydd tymor hwy i Law yn Llaw at lechyd Meddwl.</p> <p>Bydd yr argymhelliad hwn yn cael ei ystyried yn barhaus fel rhan o argymhelliad 7.</p>
9	<p>Ar sail dadl "buddsoddi er mwyn arbed" ac yn dilyn dadansoddiad o'r gwerthusiad o wasanaethau sydd ar droed, a chanlyniadau ymchwil Mind-NSPCC-y Ganolfan Genedlaethol ar gyfer Iechyd Meddwl, bod Llywodraeth Cymru'n darparu cyllid ychwanegol i'r Byrddau Iechyd er</p>	<p>Mae'r Arweinydd Clinigol Cenedlaethol yn parhau i gwrdd yn rheolaidd ag Arweinwyr Timau Arbenigol a Rheolwyr Gwasanaethau a bydd yn defnyddio hyn fel cyfle i adolygu dogfennaeth Cymru gyfan sy'n cefnogi darpariaeth gwasanaethau, a meysydd datblygu sy'n cael eu nodi wrth i bob tîm gwblhau ei adolygiad blynyddol o'r safonau amenedigol. Bu cais diweddar hefyd i Arweinwyr Timau a Rheolwyr Gwasanaethau ddod at ei gilydd fel grŵp i adolygu eu safonau sydd heb eu bodloni a chydweithio i gefnogi ei gilydd a rhannu dysgu ac arferion gorau.</p>

	Argymhelliad	Diweddariad Llywodraeth Cymru Gorffennaf 2023
	<p>mwyn gallu mynd i'r afael ag amrywiadau yn well fel bod modd datblygu gwasanaethau a gwella ansawdd trwy ehangu'r timau presennol. Er mwyn sicrhau bod yr holl wasanaethau iechyd meddwl amenedigol cymunedol yn cyrraedd yr un safon â'r gorau, dylai'r dull a fabwysiedir gan Lywodraeth Cymru i ddyrannu cyllid ychwanegol anelu'n bennaf at yr angen i fynd i'r afael â'r gwahaniaeth mewn darpariaeth rhwng Byrddau Iechyd yng Nghymru</p>	<p>Mae'r themâu cyffredin a nodwyd i'w gwella yn cynnwys darparu gofod clinigol sy'n addas i deuluoedd, gofod swyddfa digonol ar gyfer timau, a darparu gwybodaeth ynghylch hawliau gofalwyr ac eiriolaeth. Byddwn yn gweithio gyda'r Arweinwyr Clinigol a'r byrddau iechyd i gefnogi'r gwaith hwn ymhellach.</p> <p>Roedd Cyllid Gwella Gwasanaethau eleni hefyd yn cynnwys gofyniad i ystyried iechyd meddwl amenedigol fel maes blaenoriaeth ac mae cynnydd pellach wedi'i wneud yn erbyn y safonau staffio. Fodd bynnag, cydnabyddir bod swyddi sy'n dal heb eu llenwi ar lefel byrddau iechyd, yn bennaf mewn graddau / swyddi sydd wedi profi'n anodd recriwtio iddynt hefyd, felly byddwn yn cysylltu â byrddau iechyd unigol i ystyried y camau y mae angen eu cymryd i'n galluogi i ddangos cydymffurfiaeth.</p>
10	<p>Bod Llywodraeth Cymru yn sicrhau bod y gwaith sy'n mynd rhagddo i wella mynediad at therapiau seicolegol ar gyfer menywod amenedigol (a dynion lle bo angen) yn cael ei flaenoriaethu o ystyried y cysylltiad sydd wedi'i sefydlu rhwng salwch amenedigol ac iechyd a datblygiad plentyn. Dylid rhoi blaenoriaeth i sicrhau bod menywod beichiog a menywod sydd newydd roi genedigaeth sydd â phroblemau iechyd meddwl yn gallu cael therapiau siarad neu wasanaethau seicolegol (ar lefel gofal sylfaenol ac eilaidd) yn gyflym ac amserol, gydag amseroedd aros yn cael eu monitro a'u cyhoeddi. Gofynnwn am</p>	<p>Mae amcanion Rhwydwaith Gweithredu Iechyd Meddwl Amenedigol Cymru ar gyfer 2023-24 yn cynnwys gwaith i archwilio ymhellach a chytuno ar yr ymyriadau seicolegol a gynigir ar draws y llwybr amenedigol. Bydd y gwaith hwn yn galluogi adnabod bylchau ac adnoddau ychwanegol y gallai fod eu hangen. Unwaith y bydd y gwaith hwn wedi'i gwblhau, bydd ein Llwybr 10 yn cael ei ddiweddarau yn unol â hynny a bydd trafodaethau pellach gyda chydweithwyr yn AaGIC yn cael eu cychwyn - gweithrediaeth.gig.cymru/rhwydweithiau-a-chynllunio/rhwydweithiau/rhwydwaith-iechyd-meddwl-cymru/iechyd-meddwl-amenedigol/rhaglen-a-llwybrau-iechyd-meddwl-amenedigol-cymru/llwybrau-i-ymarferwyr-gofal-iechyd-proffesiynol/llwybr-10-cymorth-ac-ymyriadau-seicolegol/</p> <p>Mae AaGIC wedi datblygu hyfforddiant newydd ar gyfer iechyd meddwl amenedigol ac maent yn cefnogi mwy o oruchwylywyr i fwrw ymlaen â hyn.</p> <p>Mae gwaith i ddatblygu llwybr Trawma Amenedigol Cenedlaethol mewn cydweithrediad â chydweithwyr o Straen Trawmatig Cymru hefyd ar y gweill.</p> <p>Mae swyddogion wedi derbyn yr argymhellion cenedlaethol yn ddiweddar yn dilyn adolygiad Gweithredol y GIG o Therapi Seicolegol ledled Cymru a byddant yn gweithio gyda</p>

Atodiad A

	Argymhelliad	Diweddariad Llywodraeth Cymru Gorffennaf 2023
	ddiweddariad ar gynnydd mewn perthynas â gwella mynediad at therapïau seicolegol ar gyfer menywod amenedigol (a dynion lle bo angen) o fewn 12 mis i gyhoeddi'r adroddiad hwn.	phartneriaid i weithredu ei ganfyddiadau a lle bo angen, bydd hefyd yn llywio'r olynydd i <i>Law yn Llaw at Iechyd Meddwl</i> .
12	Bod Llywodraeth Cymru yn sicrhau bod y llwybr gofal clinigol Cymru gyfan newydd ar gyfer gwasanaethau iechyd meddwl amenedigol yn gofyn am gysondeb o ran canlyniadau (gan gynnwys cyfnodau atgyfeirio ac amseroedd aros) ond yn galluogi Byrddau Iechyd i gadw lefel yr hyblygrwydd sydd ei angen o ran dulliau cyflwyno er mwyn rheoli a diwallu anghenion lleol. Dylai datblygu a gweithredu llwybr gofal clinigol Cymru gyfan integredig sy'n seiliedig ar dystiolaeth o fewn y 12 mis nesaf (gyda rhai gwasanaethau lleol) fod yn flaenoriaeth. Dylai'r llwybr helpu i ddarparu gwasanaethau integredig a chymell ymyrraeth gynnar ac ymagweddau cyfannol tuag at ofal a gwella.	<p>Mae Llwybrau Cymru bellach wedi cael eu rhannu a'u profi fel rhan o broses profi modiwlau ar-lein Iechyd Meddwl Amenedigol a Babanod Cymru a chyflwyno hyfforddiant Sefydliad yr Ymwelwyr Iechyd (iHV) ar draws byrddau iechyd. Mae'r cyfle i roi adborth wedi'i gynnwys yn y broses ac mae tîm y rhwydwaith yn cyfarfod yn rheolaidd â chydweithwyr sy'n hwyluso hyfforddiant ar draws byrddau iechyd.</p> <p>Mae'r canllaw adnoddau clinigol hefyd wedi cael ei brofi gyda chydweithwyr ledled Cymru ac mae bellach wedi'i ledaenu'n eang.</p> <p>Mae'r llwybrau ar gael yma: Llwybrau i ymarferwyr gofal iechyd proffesiynol – Gweithrediaeth GIG Cymru</p> <p>Gellir cau'r argymhelliad hwn nawr a bydd yn cael ei fonitro drwy drefniadau 'busnes fel arfer'.</p>
14	Bod Llywodraeth Cymru yn adolygu gwybodaeth a ddarperir mewn pecynnau cynenedigol ac ôl-enedigol safonol i fenywod yng Nghymru i	Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru bellach wedi cyhoeddi'r cyntaf mewn cyfres o adnoddau newydd sydd wedi'u cynllunio i ddisodli <i>Naw Mis a Mwy a Bump, Baby and Beyond</i> fel y prif adnodd gwybodaeth iechyd a ddarperir gan y GIG i rieni tro cyntaf yng Nghymru.

	Argymhelliad	Diweddariad Llywodraeth Cymru Gorffennaf 2023
	<p>sicrhau ei bod yn cynnwys y manylion angenrheidiol am les emosiynol, iechyd meddwl amenedigol a lle i ofyn am help a chymorth.</p>	<p>Mae 'Pob Plentyn - Eich Beichiogrwydd a'r Enedigaeth' a'r fersiwn Saesneg gyfatebol 'Every Child - Your Pregnancy and Birth' bellach wedi'u cyhoeddi, ac maent yn rhoi gwybodaeth am les emosiynol a ble i gael cymorth a chefnogaeth. Mae'r adnodd hwn hefyd ar gael fel e-Lyfr drwy'r ddolen hon everychildwales.co.uk/parent-information/</p> <p>Gellir cau'r argymhelliad hwn nawr a bydd yn cael ei fonitro drwy 'drefniadau busnes fel arfer' gan y nodir y bydd tri adnodd arall yn dilyn i gefnogi teuluoedd trwy flynyddoedd cynnar bywyd eu plentyn.</p>
15	<p>Bod Llywodraeth Cymru yn dylunio fframwaith cenedlaethol ar gyfer dosbarthiadau cynenedigol, yn ei ddarparu i bob Bwrdd Iechyd a'i gwneud hi'n ofynnol iddynt wneud mwy i annog presenoldeb mewn dosbarthiadau. Dylai'r fframwaith gynnwys sgwrsiau am les emosiynol a realiti rhianta er mwyn chwalu'r stigma sylweddol a niweidiol ynghylch salwch meddwl amenedigol.</p>	<p>Cyhoeddwyd £7m o gyllid ar gyfer cam gweithredu rhaglen Mamolaeth Ddigidol Cymru gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol ym mis Rhagfyr 22. Bydd rhaglen Mamolaeth Ddigidol Cymru yn cael ei chynnal gan Iechyd a Gofal Digidol Cymru a bydd yn gweithredu ateb Cymru gyfan a fydd yn cynnwys mynediad digidol i gleifion i'w nodiadau mamolaeth trwy Ap GIG Cymru a gwefan. Bydd y gwaith yn cynnwys negeseuon iechyd cyhoeddus allweddol yn cael eu cyflwyno i fenywod mewn modd amserol drwy gydol y daith beichiogrwydd.</p> <p>Comisiynodd Llywodraeth Cymru Gwelliant Cymru i ymgymryd â gwaith diagnostig mewn gwasanaethau mamolaeth a newyddenedigol fel rhan o gam cyntaf y Rhaglen Cefnogi Diogelwch mewn Gofal Mamolaeth a Newyddenedigol (MatNeoSSP). Cyhoeddwyd Adroddiad Darganfod Gwelliant Cymru ar 11 Gorffennaf ac roedd yn amlygu enghreifftiau o arfer dda ledled Cymru yn ogystal â meysydd lle mae cyfle i wella. Roedd enghreifftiau o arfer da a nodwyd yn cynnwys addysg a pharatoi cynenedigol, sydd â'r gallu i gael eu hehangu gan yr hyrwyddwyr diogelwch lleol a benodwyd ym mhob bwrdd iechyd ac Ymddiriedolaeth Gwasanaethau Ambiwlans Cymru.</p> <p>Mae'r adroddiad yn nodi'r flaenoriaeth i iechyd meddwl menywod trwy gydol eu taith beichiogrwydd. Gan sicrhau bod pob bwrdd iechyd yn ymgorffori rhaglen iechyd meddwl amenedigol Cymru gyfan a bod yr holl staff wedi'u hyfforddi, yn teimlo'n gymwys i ofyn am iechyd meddwl a chydabod pwysigrwydd cofnodi'r wybodaeth hon gan gynnwys defnydd o feddyginiaethau.</p>

	Argymhelliad	Diweddariad Llywodraeth Cymru Gorffennaf 2023
16	<p>Bod Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda'r cyrff perthnasol i sicrhau bod iechyd meddwl amenedigol yn cael ei gynnwys yn hyfforddiant cyn-gofrestru a datblygiad proffesiynol parhaus (DPP) yr holl weithwyr iechyd proffesiynol a chlinigwyr sy'n debygol o ddod ar draws menywod amenedigol. Dylai Llywodraeth Cymru sicrhau bod sylw i iechyd meddwl amenedigol fel pwnc ar ei ben ei hun ym maes bydwreigiaeth ac addysg ymwelwyr iechyd yn cael ei wella ac yn rhan o'r rhaglen nyrsio iechyd meddwl cyn cofrestru. Mae angen i gwricwlwm craidd Coleg Brenhinol yr Ymarferwyr Cyffredinol ar gyfer hyfforddiant ymarfer cyffredinol baratoi meddygon teulu yn well i ymdrin â phroblemau iechyd meddwl amenedigol hefyd.</p>	<p>Mae Fframwaith, Cynllun a Modiwlau Cwricwlaidd Iechyd Meddwl Amenedigol a Babanod Cymru yn cael eu profi. Bydd addasiadau i'r cynnwys yn cael eu gwneud wrth i adborth ddod i law, gyda chynllun i'w lansio'n ffurfiol ledled Cymru yn y gwanwyn.</p> <p>Mae'r holl fyrdau iechyd bellach wrthi'n cyflwyno'r hyfforddiant iHV (Sefydliad yr Ymwelwyr Iechyd) i gydweithwyr ac mae'r rhwydwaith wedi darparu cyllid i Hyrwyddwyr PIMH barhau i gael mynediad at adnoddau wedi'u diweddarau gan yr iHV.</p> <p>Mae hyfforddiant ar gyfer grŵp bach o hyfforddeion meddygon teulu wedi'i gynnal yn ddiweddar ac yn dilyn y peilot hwnnw, mae'r cynnwys yn cael ei addasu ar hyn o bryd.</p> <p>Mae tîm y Rhwydwaith Gweithredu wedi cyfarfod â chydweithwyr AaGIC sy'n arwain ar hyfforddiant cyn cofrestru ac wedi cytuno i ddatblygu 'cyfres' o fodiwlau i fyfyrwyr nyrsio cyn cofrestru eu cwblhau. Bydd y modiwlau ar-lein PNMH a mynediad at y cynnig Hyfforddiant Iechyd Meddwl Amenedigol a Babanod Sefydliad yr Ymwelwyr Iechyd (iHV) ar draws byrddau iechyd yn cael eu cynnwys yn y cynnig hwn.</p> <p>Cafwyd trafodaethau mwy diweddar gyda chydweithwyr ym maes gofal sylfaenol a chydweithwyr sy'n arwain ar gynlluniau hyfforddi meddygon teulu ledled Cymru. Rhoddwyd caniatâd hefyd gan Sefydliad yr Ymwelwyr Iechyd (iHV) i ddatblygu pecyn hyfforddi pwrpasol ar gyfer cydweithwyr gofal sylfaenol. Mae'r gwaith hwn yn mynd rhagddo.</p> <p>Yn ogystal â chwrdd ag arweinwyr bydwreigiaeth, bu cyfarfodydd diweddar hefyd gyda chydweithwyr sy'n arwain ar gyrsiau Ymweliadau Iechyd Nyrsys Iechyd y Cyhoedd Cymunedol Arbenigol (SCPHN). Mae'r angen i sicrhau bod hyfforddiant PIMH yn cael ei gynnwys mewn hyfforddiant cyn cofrestru wedi dod yn fwy amlwg gyda'r Safonau NMC diweddaraf ar gyfer SCPHN gan gynnwys iechyd meddwl amenedigol a babanod.</p> <p>Bydd yr Arweinydd Clinigol Cenedlaethol yn ymgysylltu â'r Arweinydd a benodwyd yn ddiweddar ar gyfer Gweithredu Strategaeth y Gweithlu Iechyd Meddwl ar hyn.</p>

	Argymhelliad	Diweddariad Llywodraeth Cymru Gorffennaf 2023
17	<p>Bod Llywodraeth Cymru yn ymgymryd â gwaith i ddatblygu a chyflwyno strategaeth ar gyfer y gweithlu/framwaith cymhwysedd er mwyn meithrin capasiti a chymhwysedd ar draws y gweithlu arbenigol, gan edrych ar brofiad yn Rhwydweithiau Clinigol a Reolir Lloegr a'r Alban sy'n ysgwyddo cyfrifoldeb am hyfforddiant fel rhan o'u rôl arweinyddiaeth a chydlynu.</p>	<p>Mae Fframwaith Cwricwlaidd Iechyd Meddwl Amenedigol Cymru bellach wedi'i gwblhau ac mae ar gael yma.</p> <p>Mae'r Arweinydd Clinigol Cenedlaethol yn parhau i weithio gyda chydweithwyr AaGIC i gefnogi gweithredu CAMHS a modiwlau amenedigol yn ehangach ledled Cymru a bydd yn ein diweddarau'n rheolaidd wrth i hyn fynd yn ei flaen. Gwnaed cysylltiadau diweddar gyda chydweithwyr AaGIC i archwilio safoni disgrifiadau swydd bydwagedd ac ymwelwyr iechyd arbenigol.</p> <p>Gyda'r gwaith hwn bellach yn parhau ar sail trefniadau 'busnes fel arfer', y bwriad yw cau'r argymhelliad hwn.</p>
19	<p>Bod Llywodraeth Cymru yn sicrhau bod pob Bwrdd Iechyd yn gweithio tuag at sefyllfa lle mae pob menyw yn cael perthynas barhaus gyda naill ai bydwaig neu ymwelydd iechyd. Er na fydd hi'n bosibl cyfarfod â'r un unigolyn ar bob achlysur, dylai pob Bwrdd Iechyd fynd ati i glustnodi adnoddau er mwyn ceisio sicrhau parhad gofal, gydag arweinydd a enwir yn gyfrifol am ofal ôl-enedigol pob menyw.</p>	<p>Cyhoeddwyd 'Gwasanaethau Mamolaeth yng Nghymru - Gweledigaeth 5 Mlynedd ar gyfer y Dyfodol' ym mis Gorffennaf 2019 ac mae'n nodi'r weledigaeth ar gyfer y pum mlynedd hyd at 2024. Elfennau craidd y Weledigaeth yw parhad gofal ac iechyd amenedigol. Mae Cam 1 y rhaglen cefnogi diogelwch gofal mamolaeth a newyddenedigol wedi parhau â'r gwaith hwn ac wedi nodi enghreifftiau da mewn parhad gofal sydd â'r gallu i gael eu hehangu gyda'r hyrwyddwyr gwella a ariennir gan Lywodraeth Cymru ym mhob bwrdd iechyd.</p> <p>Comisiynodd Llywodraeth Cymru adolygiad o'r offeryn aciwtedd cyfraddau geni sydd wedi dod i ben ac a fydd nawr yn llywio'r cynllun ar gyfer y gweithlu amenedigol sy'n cael ei ddatblygu ar hyn o bryd gan Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC). Bydd datblygu Mamolaeth Ddigidol Cymru yn darparu data ar bob agwedd o ofal gan gynnwys parhad gofal.</p> <p>Gyda'r gwaith hwn bellach yn parhau ar sail trefniadau 'busnes fel arfer', y bwriad yw cau'r argymhelliad hwn.</p>
20	<p>Bod Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda Byrddau Iechyd i sicrhau bod lefelau priodol o ddarpariaeth y</p>	<p>Mae cwmpasu i ddeall y darlun yng Nghymru o ddarpariaeth y trydydd sector i rieni ag anawsterau iechyd meddwl ysgafn-gymedrol wedi'i gwblhau ac mae'r canlyniadau'n dangos bod y ddarpariaeth yn anghyson ac yn ddibynnol ar gyllid byrdymor. Mae gwaith yn mynd</p>

Argymhelliad	Diweddariad Llywodraeth Cymru Gorffennaf 2023
<p>trydydd sector yn cael eu hariannu'n briodol, yn enwedig lle gwneir atgyfeiriadau gan ac i wasanaethau statudol. Dylid creu cyfeiriadur o wasanaethau'r trydydd sector i gynyddu ymwybyddiaeth eu bod ar gael a dylai darparwyr perthnasol yn y trydydd sector gael eu gwahodd fel mater o drefn i fynychu hyfforddiant ar y cyd â gwasanaethau statudol.</p>	<p>rhadddo ar hyn o bryd i ddatblygu canllawiau comisiynu'r trydydd sector a fydd yn rhoi eglurder ar yr hyn y dylem fod yn ei ystyried ar draws meysydd iechyd meddwl. Bydd y gwasanaeth cyntaf sy'n cael ei ystyried yn canolbwyntio ar orbryder ac iselder, bydd hyn wedyn yn cael ei ehangu, gan gynnwys ffocws ar iechyd meddwl amenedigol a bydd yn ein galluogi i fynd i'r afael â'r pwynt anghysondeb. Yna byddwn yn mynd ati i archwilio sut y gellir cefnogi trefniadau cyllido tymor hwy, bydd y gwaith hwn hefyd yn rhan o ddatblygu'r strategaeth iechyd meddwl nesaf.</p> <p>Mae cydweithwyr sy'n gweithio i gefnogi rhieni yn y cyfnod amenedigol yn tynnu sylw o hyd at yr angen am ddull cenedlaethol a chyllid tymor hwy ar gyfer darpariaeth yn ystod ac ar ôl beichiogrwydd, ar gyfer menywod a dynion ac ar gyfer cymorth 1:1 a grŵp ac mae nifer o feysydd lle mae'r trydydd sector yn cydweithio â phartneriaid yn y sector statudol.</p> <p>Mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg wedi gweithio ar y cyd â'r Sefydliad Rhieni a Babanod ac wedi cyhoeddi eu canfyddiadau yn yr adroddiad Securing Healthy Lives (mae'r Sefydliad Rhieni a Babanod yn cyhoeddi 'Securing Healthy Lives' - Sefydliad Rhieni a Babanod (parentinfantfoundation.org.uk)).</p> <p>Mae yna hefyd nifer o wasanaethau'r trydydd sector sydd wedi'u comisiynu i gefnogi rhieni ag anawsterau iechyd meddwl ysgafn – cymedrol ac yn cynnwys Pregnancy in Mind yr NSPCC, Mum's Matter, Homestart a Dad Matters gan MIND.</p> <p>Cydnabyddir y byddai cyfuniad o gymorth yn darparu model arfer gorau ar gyfer darpariaeth ar draws beichiogrwydd, ar ôl cael babi, ar gyfer menywod a dynion ac, ar sail unigol a grŵp.</p> <p>Yn y cyfamser, mae'r Arweinydd Clinigol Cenedlaethol yn gweithio gyda chydweithwyr i dynnu sylw at hyn fel angen ac i annog cydweithwyr i ddechrau meddwl am sut y gellir mynd i'r afael ag ef yn eu meysydd, pa gysylltiadau y bydd angen eu gwneud a sut mae'n cysylltu â gwaith sydd eisoes yn digwydd, h.y. Dechrau'n dda, Trawsnewid y Blynyddoedd Cynnar a Pathfinders.</p>

Atodiad A

	Argymhelliad	Diweddariad Llywodraeth Cymru Gorffennaf 2023
26	<p>Bod Llywodraeth Cymru yn ei gwneud hi'n ofynnol i Fyrddau Iechyd adrodd ar i ba raddau y mae eu timau Iechyd meddwl amenedigol yn ymgysylltu â gwasanaethau eraill ac yn gweithio ar y cyd â nhw – gwasanaethau fel CAMHS, Unedau Dibyniaeth Cymunedol a thimau Iechyd meddwl gofal sylfaenol ac eilaidd.</p>	<p>Fel y cadarnhawyd eisoes, mae hyn wedi'i ddatblygu fel rhan o ddatblygiad y Llwybr Iechyd Meddwl Amenedigol a amlinellir yn argymhelliad 12,</p> <p>Mae Llwybr Chwech yn benodol mewn perthynas â'r Tîm Atgyfeirio at Feddygon Teulu/Gofal Sylfaenol/Gwasanaethau Cymorth Iechyd Meddwl Sylfaenol/Tîm Iechyd Meddwl Cymunedol/y Glasoed. Mae'r llwybr hwn ar gael yma.</p> <p>Ochr yn ochr ag argymhelliad 12 bydd hyn yn cael ei ddatblygu drwy drefniadau 'busnes fel arfer' ac felly rydym yn bwriadu cau'r argymhelliad hwn.</p>